

'Indkomststøtte' til milliardærer

AF: BRIGITTE ALFTER, INFORMATION'S KORRESPONDENT, 7. NOVEMBER 2005

En lille gruppe landmænd hæver langt over halvdelen af EU's landbrugsstøtte. Selv om EU i de aktuelle WTO-forhandlinger bruger argumentet, at støtten nu er lavet om til 'indkomststøtte', er der milliardærer blandt modtagerne

En lille gruppe landmænd hæver langt over halvdelen af EU's landbrugsstøtte. Selv om EU i de aktuelle WTO-forhandlinger bruger argumentet, at støtten nu er lavet om til 'indkomststøtte', er der milliardærer blandt modtagerne

BRUXELLES – En check på lige knap en kvart million kroner blev sendt til A.P. Møllers adresse på Esplanaden i København forrige år. Og året før det. Sidste år blev de 249.952 kroner sendt direkte til Bramsløkke Gods A/S på Lolland, det viser data fra Direktoratet for FødevareErhverv, som Information har fået aktindsigt i. Den kvarte million er det, EU kalder »direkte indkomststøtte«, der skal sikre Europas landmænd »en stabil indkomst«.

Men når Danmarks rigeste mand, Mærsk McKinney Møller, får sin årlige omtale i Berlingske Nyhedsmagasins liste over Danmarks rigeste, bliver ejerskabet af Bramsløkke Gods betegnet som »hobbyaktivitet.« Ifølge nyhedsmagasinet er Mærsk McKinney Møller god for 181,9 milliarder kroner.

EU-støtten til landbruget er for tiden under hårdt pres i WTO-forhandlingerne. En vigtig pointe i forhandlingerne er, at EU ikke længere giver støtte efter, hvor meget den enkelte landmand producerer. Støtten er nemlig lavet om til »direkte indkomststøtte«, forklarer Kommissionen. Beregningen af denne støtte bygger dog på den tidligere indkomst. Hvilke landmænd der får mest, og hvilke der får mindst, er således stort set uændret.

A.P. Møller er ikke den eneste godsejer og modtager af landbrugsstøtte, der er nævnt på den traditionelle liste over Danmarks 50 rigeste. Der er for eksempel også Grundfos-familien, Due Jensen. Ifølge oversigten med 20,3 milliarder de femte-rigeste i Danmark og ejere af Ormstrup Gods ved Ormstrup Skov og Tange Sø lige udenfor Grundfos-byen Bjerringbro. Ormstrup Gods A/S modtog 398.716 kroner i landbrugsstøtte for 2004. Bestseller-familien Holch Povlsen er ifølge Berlingskes top-50 med 8,5 milliarder den ottende-rigeste familie. Holch-Povlsens ejer godserne Gyllingnæs og Constantinsborg i Østjylland, tilsammen fik 1.536.934 kroner for 2004.

Nummer ni på den netop opdaterede liste over Danmarks rigeste er Coloplast-familien Louis-Hansen. De ejer Tustrup Hovedgård på Djursland og Visborg Skovdistrikt ved Hadsund, viser oplysninger fra blandt andet Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Told og Skat. Landbrugsstøtten til land- og skovbrug i 2004 var 773.644 kroner. Ifølge nyhedsmagasinet er Louis-Hansens god for 6,9 milliarder kroner. Ejendommene omkring Tustrup Hovedgård og ved Visborg Skovdistrikt er vurderet til 62,8 millioner.

Mest til de store

Når man ser på fordelingen af den direkte indkomststøtte til landmændene i Danmark, går de største portioner til en forholdsvis lille gruppe. Fra 2000 til 2004 har 20 procent af de danske landmænd hævet omkring 60 procent af den samlede hektarstøtte, der er den største enkelte støttepulje til landmændene, viser en søgning fra Dicar.

»Det er systemets logik,« forklarer Eberhardt Rhein, erfaren EU-analytiker hos European Policy Center, en af Bruxelles store tænketaanke. Mens EU's landbrugsstøtte oprindeligt blev givet for bestemte produkter, eksempelvis korn, har EU siden begyndelsen af 90'erne flyttet produktstøtten over til direkte støtte til landmændene.

»For en landmand, der dyrker hvede, har man set på, hvor meget han fik i hvede-støtte og fordelt en tilsvarende kompensation på hans hektarer. Dem med mest land og de bedste jorder får altså mest,« forklarer Rhein om reformerne under den irske landbrugskommissær, Ray MacSharry for godt 10 år siden. »Det er logisk, at den lille bonde med 20 hektar kun får en tiendedel af nogen, der har 200 hektar. Kommissionen kunne dengang ikke få en øvre grænse for støtten igennem. Heller ikke det sociale spørgsmål, hvor mange medarbejdere der er beskæftiget på en bedrift, blev inddraget,« fortæller Rhein om debatten først i 90'erne.

I disse år er den seneste reform, midtvejs-reformen, ved at blive indarbejdet, i Danmark trådte den i kraft i år. Igen var argumentet, at EU ville ud af den direkte støtte til produkter, der betragtes som en slags planøkonomi, og som er under kraftig kritik i Verdenshandelsorganisationen, WTO. Igen blev der fordelt kompensation på hektarerne afhængigt af, hvad der tidligere er blevet udbetalt. Dog er der indbygget en ny regel om, at der bliver trukket op til fem procent fra landmandens direkte støtte til projekter i landdistrikter, når den direkte støtte overstiger 37.000 kroner om året.

Heller ikke under denne reform er der blevet lagt lag på for indkomststøtte til de allerrigeste. Godt nok var der et forslag fra Kommissionen om at indføre en øverste grænse på 300.000 euro eller 2,2 millioner kroner per år. Men der var så stor modstand, at forslaget aldrig nåede med i det endelige udkast, fortæller flere EU-diplomater.

»Det er jo sommetider lidt underligt at se England nu være så vældig aktiv (imod landbrugsstøtten, red.), fordi de støttede faktisk heller ikke (et lag, red.). Tyskland gjorde heller ikke, og Frankrig gjorde heller ikke,« siger EU's landbrugskommissær, Mariann Fischer Boel.

Selv i Frankrig, der ellers er kendt som EU's store forsvarer for status quo i landbrugsstøttesystemet, er der nu optræk til uro. Store finansaviser er begyndt at se på landbrugstøtten de senere uger. De små landmænd er nemlig blevet så utilfredse over fordelingen, at de har rottet sig sammen med den liberale tænketaanke GEM for at køre en kampagne om deres problemer.

»De 2.530 største franske gårde udgør mindre end en procent af alle franske gårde. De får mere i støtte end de 182.270 mindste, som udgør 40 procent af alle franske gårde,« konstaterer Pierre Boulanger fra GEM.

Monumental og uændret

»Den almindelige opfattelse er, at EU's landbrugspolitik er en monumental og uændret politik, der tjener til at tage skatteydernes penge for at belønne en lille gruppe mennesker, som nyder det privilegium at bo på landet,« skriver EU-Kommissionen selv om EU's landbrugsstøtte.

»Men i virkeligheden har den fælles landbrugspolitik før som fremover en klar eksistensberettigelse,« fortsætter teksten i brochuren, der forklarer midtvejs-reformen.

»Under det nye system vil landmændene stadig modtage direkte indkomststøtte for at opretholde deres indkomststabilitet, men forbindelsen til produktionen er blevet kappet,« hedder det fra EU. Det er ikke alle enige i. Den direkte støtte er under angreb i WTO. Og Verdenshandelsorganisationen ser ikke blot på EU, men også på USA, hvor landmændene ifølge Landbrugsrådet får lidt mindre støtte end i EU. I USA er fordelingen mellem store og mindre landbrugere dog endnu mere skarp: Her får 20 procent af landmændene over 80 procent af støtten, viser en beregning fra miljøgruppen EWG. Gruppen har i snart 10 år stået for en webside, hvor alle modtagere af amerikansk landbrugsstøtte bliver offentliggjort med navn, postnummer og modtaget støtte.

EU og USA har i WTO-forhandlingerne de seneste uger peget fingre ad hinanden om, at den anden skulle afskaffe sin støtte først, men hjemme står de samme spørgsmål på dagsordenen. Global konkurrenceevne, miljøet og ikke mindst den interne fordeling af støtten mellem store og små landmænd er også alvorlige spørgsmål i USA, der forbereder en ny landbrugslov fra 2008. EU-Kommissionen vil samme år evaluere midtvejsreformen, og inden da bliver spørgsmålet om fordelingen af støtten ikke rejst, lyder meldingen.

EU's landbrugskommissær, godsejer og venstrekvinden Mariann Fischer Boel, er »overbevist« om, at forslaget om at lægge låg på de største støttebeløb vil dukke op igen.

»Det er jo ikke noget, jeg kan beslutte. Eller som Kommissionen kan beslutte. Men jeg kan foreslå det,« siger hun.

Det har ikke været muligt at spørge fødevare- og landbrugsminister Hans Christian Schmidt om Danmarks syn på at lægge låg på støtten.

bri@information.dk